

Innst. S. nr. 229

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra kommunalkomiteen

Dokument. nr. 8:65 (2004-2005)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Øystein Djupedal og Jørund Leknes om å gi opphold for irakiske flyktninger i Norge som fikk midlertidig opphold uten rett til familiegjeforening i 2000 og 2001

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utferdige en forskrift slik at det ved vurdering av søknad om asyl fra irakere som har hatt oppholdstillatelse i medhold av utlendingsloven § 8 andre ledd, jf forskriftens § 21 andre ledd, begrenset i medhold av sjuende ledd, skal botid i riket etter at slik tillatelse ble gitt tillegges vekt ved vurderingen av hvorvidt det foreligger en særlig tilknytning til riket etter utlendingsloven § 8 annet ledd. Slik vurdering skal gis alle som ble innvilget midlertidig og begrenset oppholdstillatelse og som siden ikke har blitt innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag med formål at de som hovedregel etter en individuell helhetsvurdering skal kunne innvilges slikt opphold."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ruth Stenersen, og fra Senterpartiet, lederen

Magnhild Meltveit Kleppa, viser til at i 2000 og 2001 ble til sammen 2069 irakiske kurdere innvilget midlertidig oppholdstillatelse uten rett til familiegjeforening eller bosettingstillatelse i Norge. Komiteen viser til at forslagsstillerne nå ønsker at det utformes en forskrift med det formål at de irakiske kurdene etter en individuell helhetsvurdering innvilges asyl eller opphold på humanitært grunnlag.

Komiteen viser til brevet fra kommunal- og regionalministeren datert 6. mai 2005, og som er vedlagt innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er kjent med at hele gruppen som hadde fått innvilget midlertidig oppholdstillatelse på spesielle vilkår, fikk en individuell vurdering da de søkte asyl i Norge. Etter prøving av asylsøknadene både i UDI og klageinstansen ble det fastslått at det ikke var grunnlag for beskyttelse etter FNs flyktningkonvensjon, og at de således verken var flyktninger eller hadde rett til asyl i Norge.

Flertallet viser videre til at etter en helhetsvurdering fra norske myndigheter, fordi det på denne tiden ikke var mulig å tvangsreturnere til Irak, ga gruppen midlertidige tillatelser av ett års varighet i 2000/2001.

Flertallet mener det er riktig å legge vekt på hvilket grunnlag de kurdiske irakerne ble gitt midlertidig oppholdstillatelse. Flertallet er uenig med forslagsstillerne som skriver at dette var "flyktninger uten mulighet til retur da de ble gitt kollektiv beskyttelse". Flertallet mener dette ikke er i tråd med de faktiske forhold i og med at alle fikk en individuell og grundig behandling av sin søknad da de søkte asyl i Norge.

Flertallet viser til at forslagsstillerne påpeker at gruppen har hatt opphold i landet lenger enn 4 år, og har således en sterk tilknytning til riket. Flertallet vil påpeke at dette skyldes at de ikke er blitt tvangsreturnert, ikke at de har hatt lovlig opphold. Denne gruppen har i likhet med andre utlendinger med endelig

avslag, hatt en plikt til å reise hjem av eget tiltak. Denne plikten har de valgt å ikke etterkomme.

Flertallet vil bemerke at det ikke har vært praktiske hindringer for frivillig hjemreise til Irak for denne gruppen. Flertallet er kjent med at gruppen ikke har ønsket å rette seg etter lovlig fattede vedtak, og flertallet mener det vil være uheldig om slik adferd belønnes.

Flertallet viser til at det er utarbeidet en forskrift som angir innholdet av begrepet "særlig tilknytning til riket" for irakere som har hatt midlertidig og begrenset tillatelse.

Flertallet viser til at departementet nylig har sendt på høring et forslag som innebærer at irakere som tidligere har hatt midlertidig tillatelse, skal få en særskilt anledning til å søke og få en ordinær arbeidstillatelse i Norge. Flertallet vil dessuten peke på at det etter gjeldende regelverk fortsatt skal foretas en helhetsvurdering av om det foreligger sterke menneskelige hensyn som tilsier at irakere med tidligere midlertidig tillatelse (MUFere) skal få bli i Norge.

Flertallet foreslår at Dokument nr. 8:65 (2004-2005) ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil i tillegg påpeke at kurdere fra Nord-Irak ut fra erfaringer har vist seg å være en relativt vanskelig gruppe å integrere i det norske samfunn. Blant annet er arbeidsledigheten i denne gruppen blant den høyeste i noen innvandrergroupe. Det er også en gruppe som i ikke ubetydelig utstrekning fastholder lokale irakiske tradisjoner som arrangerte ekteskap, hvor det i flere dokumenterte tilfelle har vært sterke elementer av tvang. Disse medlemmer er selvfølgelig klar over at det i alle grupper er individuelle forskjeller, da enhver gruppe, som kjent, består av individer.

Disse medlemmer ønsker i utgangspunktet at ingen kurdere fra Nord-Irak skal gis oppholdstillatelse i Norge av en art som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse.

Disse medlemmer vil imidlertid åpne for at denne typen oppholdstillatelse kan gis til individer eller familier som er særdeles godt integrert i Norge, og kan dokumentere dette gjennom arbeid over en lengre periode, gode kunnskaper i norsk og plettfri vandel.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme forslag om at Regjeringen vurderer denne typen oppholdstillatelse på grunnlag av graden av integrasjon, ut fra forhold som norskkunnskaper, tilpasningsdyktighet til det norske samfunn og vandel. Som mål på tilpasningsdyktighet synes det naturlig å se på evnen til å klare seg uten sosiale støtteordninger og på deltagelse i arbeidslivet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å vurdere å gjøre adgangen til å få oppholdstillatelse, som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse, avhengig av graden av integrasjon ut fra forhold som vandel, norskkunnskaper og tilpasningsdyktighet til det norske samfunnet, herunder evnen til deltagelse i arbeidslivet og å klare seg uten sosiale støtteordninger."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på at den gruppen det her er tale om, har vært utsatt for meget vilkårlig behandling i Norge. Det har vært gitt midlertidige tillatelser, samtidig som FNs Høykommissær for flyktninger klart frarådet ufrivillig retur til Irak. Tvangsretur, som flertallet i komiteen tydeligvis mener burde vært gjennomført, ville altså være i strid med FNs anbefalinger. Det er også mye som tilsier at retur til Irak i tiden fremover vil være vanskeliggjort av den situasjonen landet befinner seg i. Dette er en situasjon UNHCR ber oppholdslandene for de irakiske kurdere ta hensyn til, noe Norge velger å ikke gjøre.

Disse medlemmer vil påpeke at gruppen med irakere med midlertidig opphold ikke hadde fått utstedt reisedokumenter av den norske stat og at de dermed ikke var blant reisende til Irak med norske reisedokumenter.

De det her gjelder har hatt opphold i landet lenger enn 4 år, og har således som hovedregel etablert en sterk tilknytning til riket, samt at det ligger sterke menneskelige hensyn til grunn for å gi alle personer i denne gruppen en rett til å få søknader om opphold vurdert på individuelt grunnlag. Graden av tilknytning dersom oppholdstiden i Norge tas med i betraktning, vil som hovedregel gi opphold. I tillegg til lang botid kommer tilpasning til det norske samfunnet i form av arbeid og utdanning, alder, psykisk helsesituasjon, familiesituasjon i Norge og hjemlandet m.m. I tillegg må de som har fått barn mens de har vært i Norge, eller der hvor barn kom til Norge i ung alder, vurderes i henhold til bestemmelsene i barnekonvensjonen.

Disse medlemmer viser til at andre europeiske land har valgt å innvilge oppholdstillatelse for personer fra Irak med like lang oppholdstid som de det her er snakk om.

Det som er av stor viktighet er å søke gode, varige løsninger for personer som har kommet til Norge og hevdet behov for beskyttelse, og har blitt værende lenge i landet. Både internasjonalt og nasjonalt har man, både i teori og praksis, hatt en stor tilbakeholdenhet med bruken av midlertidighet, og EUs direktiv om midlertidig beskyttelse illustrerer i så måte at midlertidighet gjelder krisesituasjoner og masseflyktsituasjoner. Når norske myndigheter bruker midlertidighet, krever det stor grad av varsomhet, og humanitær tradisjon tilsier at mennesker på et gitt tidspunkt må gis anledning til å få en mer permanent beskyttelse eller opphold.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har iverksatt forskrift om at det ved vurdering av søknad om asyl eller arbeids- eller oppholdstillatelse fra irakere som har hatt en midlertidig og begrenset arbeidstillatelse i medhold av utlendingsforskriftens § 21 sjunde ledd, skal botid i riket etter at slik tillatelse ble gitt ikke tillegges vekt ved vurderingen av hvorvidt det foreligger en særlig tilknytning til riket etter utlendingslovens § 8 annet ledd. Det er dermed *ikke riktig*, slik flertallet hevder, at det vil foretas en helhetsvurdering av om den enkelte iraker skal få opphold i Norge.

Disse medlemmer mener en slik forskrift betyr at Norge ikke følger FNs anbefalinger om å la være å

sende folk til Irak, gjennom at det for irakerne som fikk midlertidig opphold aldri vil bli mulig å opparbeide "særlig tilknytning til riket". Et overveldende flertall av høringsuttalelsene mener også dette. Særlig tungtveiende bør Utlendingsdirektoratets høringsuttalelse telle når det i den slås fast:

"Vårt prinsipielle syn er at de helt spesielle omstendighetene knyttet til nettopp denne avgrensede gruppens langvarige opphold i Norge tilsier innvilgelser på humanitært grunnlag i betydelig flere saker enn det departementets forslag legger opp til. Vi presiserer at det ikke er vår mening at alle disse sakene bør innvilges på generelt grunnlag, men at de på vanlig måte skal undergis en individuell behandling av hver enkelt sak. I de individuelle vurderingene vil forhold som blant annet fortsatt kvalifisert tvil om identiteten og straffbare forhold som vil kunne medføre utvisning bli tillagt vekt mot å innvilge."

Disse medlemmer har merket seg at i høringsutkast til forskrift vil irakere som får MUF-status gis rett til å søke om arbeids- og oppholdstillatelse som arbeidsinnvandrere. Disse medlemmer mener en slik løsning ikke er tilstrekkelig. Disse medlemmer finner grunn til å minne om at denne flyktninggruppen kom som asylsøkere og kunne ikke returneres. De bør behandles som flyktninger, ikke som arbeidsinnvandrere. Mange har behov for norskopplæring og kvalifisering for å unngå varig sosialhjelp, i tillegg vil en slik arbeidstillatelse, som bare gis til arbeidsføre, være en inhuman forskjellsbehandling av syke, barn, arbeidsløse og personer med traumer de kan ha pådratt seg etter at de kom til Norge, blant annet som følge av lang adskillelse fra familien. Kommunene vil også ha behov for integreringstiltak for denne gruppen mennesker som for alle andre flyktninger.

Disse medlemmer mener Regjeringen må utferdige en forskrift som er speilvendt i forhold til gjeldende forskrift. En slik forskrift må anerkjenne at irakerne har opparbeidet en særlig tilknytning til riket i løpet av de årene de har vært her. Forskriften må gi forvaltningen retningslinjer om fornyet vurdering av disse sakene.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utferdige en forskrift som innebærer at det ved vurdering av søknad om asyl fra irakere som har hatt tillatelse i medhold av lovens § 8 andre ledd, jf. forskriftens § 21 andre ledd, begrenset i medhold av sjuende ledd, skal botid i riket etter at slik tillatelse ble gitt tillegges vekt ved vurderingen av hvorvidt det foreligger en særlig tilknytning til riket etter utlendingslovens § 8 annet ledd.

Slik vurdering skal gis alle som ble innvilget midlertidig og begrenset oppholdstillatelse, og som siden ikke har blitt innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag, med det formål at de som hovedregel skal kunne innvilges slikt opphold etter en individuell helsevurdering."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen utferdige en forskrift som innebærer at det ved vurdering av søknad om asyl fra irakere som har hatt tillatelse i medhold av lovens § 8 andre ledd, jf. forskriftens § 21 andre ledd, begrenset i medhold av sjuende ledd, skal botid i riket etter at slik tillatelse ble gitt tillegges vekt ved vurderingen av hvorvidt det foreligger en særlig tilknytning til riket etter utlendingslovens § 8 annet ledd.

Slik vurdering skal gis alle som ble innvilget midlertidig og begrenset oppholdstillatelse, og som siden ikke har blitt innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag, med det formål at de som hovedregel skal kunne innvilges slikt opphold etter en individuell helsevurdering.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen om å vurdere å gjøre adgangen til å få oppholdstillatelse, som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse, avhengig av graden av integrasjon ut fra forhold som vandel, norskkunnskaper og tilpasningsdyktighet til det norske samfunnet, herunder evnen til deltagelse i arbeidslivet og å klare seg uten sosiale støtteordninger.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:65 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Øystein Djupe-dal og Jørund Leknes om å gi opphold for irakiske flyktninger i Norge som fikk midlertidig opphold uten rett til familieforening i 2000 og 2001 - bifalles ikke.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 2. juni 2005

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Kari Lise Holmberg
ordfører

Vedlegg 1

Brev fra Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden til kommunalkomiteen, datert 6. mai 2005

Dokument 8:65 (2004-2005) fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Øystein Djupedal og Jørund Leknes om å gi opphold for irakiske flyktninger som fikk opphold uten rett til familiejenforening i 2000 og 2001.

Jeg viser til kommunalkomiteens brev av 21.04.05, vedlagt Dokument nr. 8:65 (2004-2005), hvor stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Øystein Djupedal og Jørund Leknes foreslår at Stortinget ber Regjeringen om å utferdige en forskrift som innebærer at botid tillegges vekt ved vurderingen av hvorvidt det foreligger en særlig tilknytning til riket ved søknad om asyl fra irakere som har hatt midlertidig og begrenset tillatelse, og som siden ikke har blitt innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag. Formålet er at de som hovedregel etter en individuell helhetsvurdering innvilges opphold i Norge.

Som begrunnelse for sitt forslag viser representantene blant annet til at de mener det foreligger sterke menneskelige hensyn for å innvilge tillatelse til alle som faller inn under denne gruppen. Representantene fremhever at det er viktig å skape gode og varige løsninger for personer som har kommet til Norge med bakgrunn i et behov for beskyttelse, og det vises til at man internasjonalt har vært tilbakeholden med å bruke midlertidig beskyttelse. Videre pekes det på at særfor-skriften om vurderingen av tilknytning til riket for irakere saboterer FNs anbefalinger om ikke å sende noen tilbake til Irak med tvang. Representantene oppsummerer med at *"Regjeringen må utferdige en forskrift som er speilvendt i forhold til det foreliggende hørings-utkast. En slik forskrift må anerkjenne at irakerne var å betrakte som flyktede uten mulighet for retur da de ble gitt kollektiv beskyttelse, og erkjenne at de har opparbeidet en særlig tilknytning til riket i løpet av de årene de har vært her."*

Innledningsvis ønsker jeg å informere om at særfor-skriften som nærmere angir innholdet av begrepet "særlig tilknytning til riket" for irakere som har hatt midlertidig og begrenset tillatelse, trådte i kraft 15. mars i år. Forslaget fra representantene vil således, dersom det skulle få tilslutning, innebære at man må utarbeide en helt ny særfor-skrift med motsatt innhold av den som trådte i kraft 15. mars.

Når det gjelder selve forslaget ser jeg behov for å klargjøre og korrigere de faktiske forhold i denne saken, da det som begrunnelse for forslaget er lagt til grunn uriktige forutsetninger på helt sentrale punkter.

Representantene Holmås, Djupedal og Leknes beskriver gruppen kurdiske irakere som kom på slutten av 90-tallet som *"flyktninger uten mulighet til retur da de ble gitt kollektiv beskyttelse"*. Beskrivelsen av gruppen er ikke i tråd med de faktiske forhold.

Den gruppen vi her snakker om, såkalte MUFere, fikk alle en individuell og grundig vurdering da de søkte asyl i Norge. Etter prøving av asylsøknadene både i UDI og klageinstansen fant man imidlertid at de

ikke hadde behov for beskyttelse etter FNs flyktning-konvensjon, og at de således verken var flyktninger eller hadde rett til asyl i Norge. Situasjonen i Nord-Irak var heller ikke slik at de hadde behov for beskyttelse av flyktningliknende grunner. De irakiske kurdene kom således til Norge av andre grunner enn det beskyttelsesbehov asylinstituttet er etablert for.

Etter en helhetsvurdering fra norske myndigheter, der det avgjørende var at man på denne tiden ikke hadde mulighet for å tvangsreturnere til Irak, ble de fleste irakere fra Nord-Irak gitt midlertidige tillatelser av ett års varighet i 2000/2001. Tillatelsene dannet ikke grunnlag for familiejenforening eller bosettingstillatelse. Gruppen ble ikke, i motsetning til det som anføres av forslagsstillerne, gitt tillatelse i medhold av reglene om kollektiv beskyttelse. Reglene om kollektiv beskyttelse gjelder for en massefluksituasjon. Bestemmelsene om slik beskyttelse får anvendelse etter beslutning av Kongen i statsråd og er forbeholdt personer som har et beskyttelsesbehov, noe denne gruppen som nevnt ikke hadde. FN v/UNHCR har ikke kommet med anbefalinger om varsomhet knyttet til bruken av midlertidige tillatelser til personer som ikke er flyktninger. Dette er utenfor UNHCRs mandat.

Jeg vil også understreke at det ikke har vært praktiske hindringer for frivillige hjemreiser til Irak for denne gruppen. Norske myndigheter ble i 2001 kjent med at svært mange kurdere som hadde fått ordinære tillatelser og reisedokumenter i Norge, i strid med vilkårene i reisedokumentet, reiste til Nord-Irak via Syria. Denne informasjonen viste med tydelighet at det verken var et generelt beskyttelsesbehov for denne gruppen i Irak eller praktiske problemer med hjemreise. Blant annet denne kunnskapen, samt vurderingen for øvrig av situasjonen i Irak, var avgjørende for at myndighetene ikke ga nye og varige tillatelser da de midlertidige tillatelsene begynte å løpe ut i 2001/2002. Søkerne i denne gruppen har, i likhet med andre utlendinger med endelig avslag, hatt en plikt til å reise hjem av eget tiltak. Denne plikten har de valgt å ikke etterkomme.

Representantene hevder at manglende tillatelse til denne gruppen betyr at Norge saboterer UNHCRs anbefalinger om å la være å sende personene til Irak. Jeg vil imidlertid fremheve at Norge i dag ikke tvangsreturnerer noen til Irak, og at de returnerer som gjennomføres er basert på frivillighet gjennom IOM. Jeg kan derfor ikke se at innføringen av den nye forskriften er i strid med UNHCRs anbefalinger på dette området.

Når det gjelder representantenes ønske om at Regjeringen skal gi en forskrift som gir varige tillatelser til alle irakere som før hadde en midlertidig tillatelse i Norge i 2000/2001, så er dette etter min vurdering lite aktuelt og vil være en uheldig løsning. Jeg mener det er vanskelig å gi varige tillatelser til en gruppe personer alene fordi disse ikke har ønsket å rette seg etter lovlige fattede vedtak. Manglende samarbeid og manglende vilje til å rette seg etter pålegg skal ikke belønnes. En

slik ettergivenesshet vil kunne undergrave en regulert innvandring til Norge. Å legge avgjørende vekt på lang oppholdstid i Norge for denne gruppen vil for øvrig innebære en forskjellsbehandling i forhold til andre søkere som har vært lenge med endelig avslag i Norge. En slik handling ville for øvrig være i strid med hensynene bak bestemmelsene om midlertidig tillatelse. Det vil kunne føre til at man for fremtiden vil unnlate eller være svært tilbakeholdne med å gi tillatelser når behovet er midlertidig, eksempelvis der personer har behov for medisinsk behandling.

Jeg har nylig sendt på høring et forslag som innebærer at irakere som tidligere har hatt midlertidig tillatelse får en særskilt anledning til å søke og få en ordinær arbeidstillatelse i Norge. Det er imidlertid et vilkår for slik tillatelse at man er i fast arbeid og kan forsørge seg selv. De som vil kunne få tillatelse etter den foreslåtte forskriften vil bli betraktet som arbeidsinnvandrere og får ikke tillatelser på bakgrunn av en asylsøknad. Forslaget til forskrift er imidlertid i utgangspunktet ikke gitt av hensyn til søkerne selv, men av hensyn til lokal-

samfunn og arbeidsgivere som i lengre tid har brukt denne arbeidskraften og har vanskelig for å finne andre til å fylle den jobben som gjøres. Forslaget er likevel en svært sjenerøs handling overfor en utvalgt gruppe. Etter min vurdering vil det å gå lengre ved i praksis å gi et amnesti for hele gruppen være et uheldig signal. Dette gjelder både i forhold til andre som har fått endelig avslag og som plikter å reise hjem, samt for personer som måtte vurdere å reise til Norge uten å ha et beskyttelsesbehov. I tillegg vil et slikt signal kunne redusere antallet frivillige returer i fremtiden.

Avslutningsvis ønsker jeg å fremheve at det etter gjeldende regelverk fortsatt skal foretas en helhetsvurdering av om det foreligger sterke menneskelige hensyn som tilsier at irakere med tidligere midlertidig tillatelse(MUFere) skal få bli i Norge.

Det er ikke slik at denne gruppen irakere er utelukket fra tillatelse i Norge etter den vedtatte sær forskriften. Forskriften angir kun hvilke momenter som ikke skal tillegges vekt i vurderingen av søknader om opphold fra denne gruppen.

Vedlegg 2

Brev fra Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden til Stortingets presidentskap, Ekspedisjonskontoret, datert 1. juni 2005

Retur av irakiske asylsøkere

I et brev til Kommunalkomiteen datert 06.05 i år svarer jeg på et brev fra komiteen datert 21.04.05, vedlagt Dokument nr.8:65 (2004-2005) fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Øystein Djupedal og Jørund Leknes om å gi opphold for irakiske flyktninger som fikk opphold uten rett til familiegjenforening i 2000 og 2001.

I brevet skriver jeg bl.a. at Norge i dag ikke tvangsreturnerer noen til Irak og at de returer som gjennomføres er basert på frivillighet gjennom IOM. Brevet er skrevet for nesten en måned siden og var basert på den praksis og den kunnskap departementet på den tid hadde om returmulighetene.

Jeg er i ettertid gjort kjent med at samarbeidet med den irakiske ambassaden i Stockholm for tiden er godt, og at politiet forutsetter at nødvendige reisedokumenter i stor grad vil kunne utstedes der hvor politiet kan fremlegge tilstrekkelig dokumentasjon som grunnlag for sikker identitetsfastsettelse. Dette innebærer at politiet vurderer situasjonen slik at tvangsreturer til

Irak vil kunne gjennomføres i et betydelig større omfang enn hittil.

Situasjonen i dag, drøye tre uker etter at svaret ble skrevet, kan følgelig være endret. I den grad avslagssaker fra Utlendingsdirektoratet/Utlendingsnemnda kommer til politiet, vil tvangsreturer kunne gjennomføres. Nemnda opplyser at de har avslått ca. 170 saker etter at de tok opp behandlingen av sakene etter berostillelsen.

UNHCRs siste anbefaling "UNHCR Return Advisory Regarding Iraqi Asylum Seekers and Refugees" er datert september 2004 og fraråder gjennomføring av tvangsreturer til Irak. Det forutsettes at UDI/UNE vurderer anbefalingene i forbindelse med vedtak i disse saker. Jeg fremhever i den forbindelse at Norge ikke er bundet av UNHCRs anbefalinger knyttet til returer, dersom norske myndigheter finner at det ikke foreligger et beskyttelsesbehov i den konkrete sak. UNHCRs mandat knytter seg til personer som er vurdert som flyktninger.

De endrede forhold vedrørende returmulighetene påvirker ikke konklusjonen i brevet til Kommunalkomiteen.

